

Espadàniques

XYZ

Notícies, articles i reflexions sobre els pobles de la serra d'Espadà. Podeu fer-nos arribar informacions al correu espadaniques@gmail.com. Twitter: @espadaniques

Què és Espadàniques?

divendres, 9 d'abril de 2021

La cova prehistòrica de l'Oret

per **Francesc Gusi i Jener**

En esta ocasió recuperem un article del gran arqueòleg i prehistoriador finat l'any 2012. Francesc Gusi, entre moltes altres coses, va ser director del Servei d'Investigacions Arqueològiques i Prehistòriques de la Diputació de Castelló des de la seua fundació (1975) fins a la seua jubilació, i fundador i director de la revista Quaderns de Prehistòria i Arqueologia de Castelló i de les Monografies de Prehistòria i Arqueologia Castellonenques. *In memoriam* (Barcelona, 1942-València, 2012).

La cavitat, juntament amb altres covetes, es troba dins la vall del barranc de l'Oret i constitueix un lloc interessant tant des de la perspectiva espeleològica com arqueològica. Per això el jaciment prehistòric pràcticament ha desaparegut, i ha perdut, per tant, importància científica: les nombroses visites d'excursionistes i de «furgadors de coves» l'han buidat de contingut.

A les sales d'Arqueologia del Museu Provincial de Belles Arts de Castelló i als magatzems del Servei d'Investigacions Arqueològiques i Prehistòriques de la Diputació es guarden unes mostres de materials de gran interès i que ens demostren la importància del jaciment, molt possiblement de caràcter funerari, datat aproximadament entre el 2500 i 1800 abans de la nostra era. És a dir, correspondria a un moment cronocultural del període calcolític (del grec *chalkós*=coure/bronze i *lític*=pedra).

L'entrada de la cova és de regulars dimensions, i dona pas a un gran vestíbul o sala amb una certa tendència a descendir cap a l'interior, el qual es divideix en dos brancals subdividits en moltes gateres i bifurcacions. El recorregut longitudinal total és d'uns 125 metres. L'interior és molt humit i l'aigua s'entolla en molts indrets. Hi trobem formacions d'estalactites i estalagmites d'una gran bellesa, encara que molt maltractades per les destruccions dels visitants.

Aprenem junts

129,972

Entrades més llegides

On estan els tresors amagats pels moriscos expulsats?

Espadànics als camps de concentració nazis

En memòria de Walter Ridge (1871-1951), un anglès d'Esllida

Pere Calders: de maniobres per la serra d'Espadà

Vegetació endèmica en la serra d'Espadà

La identitat "churra": només un problema de noms?

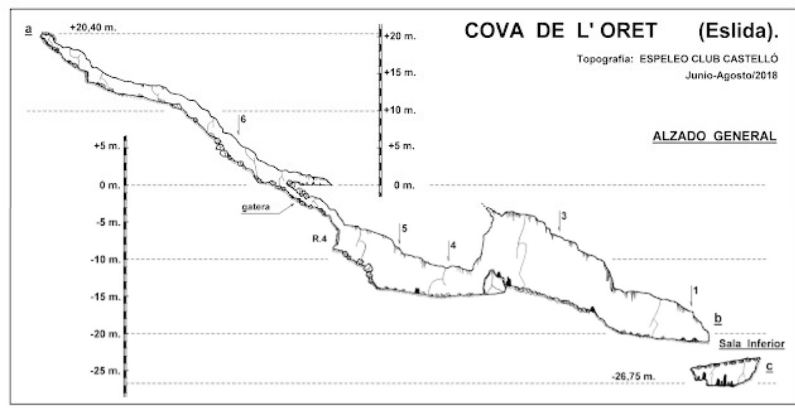

Un dia de fira a Onda (1920)

Arxiu

- ▶ 2022 (1)
- ▼ 2021 (7)
 - ▶ de desembre (2)
 - ▶ de setembre (1)
 - ▶ de maig (1)
 - ▼ d'abril (1)
 - La cova prehistòrica de l'Oret
 - ▶ de març (1)
 - ▶ de gener (1)
- ▶ 2020 (13)
- ▶ 2019 (25)
- ▶ 2018 (4)
- ▶ 2017 (10)
- ▶ 2016 (15)
- ▶ 2015 (23)
- ▶ 2014 (17)

Traducció

Seleccionar idioma ▾

Con la tecnología de [Google Traductor de Google](#)

Companys de camí

- Parc Natural SE: institucional
- SASE
- Revista 'Camp de l'Espadar'
- GOTERRIS: per dalt les muntanyes
- Camins en la natura
- Castells, torres i fortaleses de l'Espadà
- Caminatasalas8
- Club Desplome Onda
- Centro Excursionista Alto Mijares
- Club Excursionista Alto Palancia
- Caminando con Carlos
- GEBAL
- Patrimoni en extinció
- La GC en Levante

Cercar en este blog

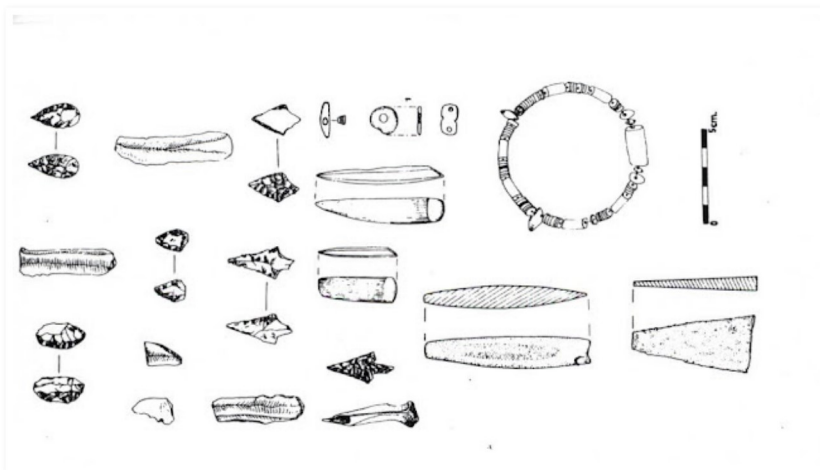
Subscriu-te a

 ▾

 ▾

Els materials arqueològics esmentats corresponen a peces lítiques de sílex, destraletes de pedra polida, una destraleta de coure, una gúbia del mateix metall, collarets de granadura amb granets de tipus diferent, peces ossies com punxons i espàtules i restes d'ossos d'animals i dents humanes, així com algunes restes de terrissa, molt possiblement de l'època del bronze valencià.

En una visita feta pels arqueòlegs del SIAP de la Diputació de Castelló ja fa uns quants anys amb la intenció de trobar un lloc idoni per a realitzar unes excavacions científiques, es varen trobar que les úniques parts possibles eren a l'interior d'unes galeries on hi havia uns graonets delimitats per una filera de pedres, i això va fer pensar que podia tractar-se d'una zona d'enterraments. Però la quantitat de blocs de pedra ensulits arreu de la cavitat feia perillosa la tasca arqueològica, a més de l'absència de terra i del fet que els materials recollits en superfície provenien dels arrossegaments de l'aigua i dels forats dels rebentacoves. Totes aquestes circumstàncies ens van fer desistir de practicar unes prospeccions exploratòries.

El material replegat en la visita a la cova i tot un conjunt de peces recollides i donades al Museu per una persona de bona voluntat, poc després membre fundador de l'Associació Arqueològica Llansol de Romaní de Castelló, fou estudiat en el seu moment per la catedràtica de Prehistòria de la Universitat Jaume I de Castelló, la Dra. Carme Olària, i publicat en un treball als *Cuadernos de Prehistòria y Arqueología Castellonenses* (núm. 4, 1977). Nosaltres, doncs, presentem ací un resum de l'estudi citat.

Segons aquesta investigadora, el material de l'Oret té una indiscutible uniformitat, a més d'una gran qualitat, fets que fan creure que corresponen a ofrenes provinents d'aixovars funeraris. Les puntes de fletxes de tipus romboïdal i d'aletes i peduncle són típiques de l'Edat del Coure (Calcolític), també conegut com Eneolític, així com la resta de peces (destrals i gúbies de coure, objectes de guarniment, els collars de grans discoidals, cilíndrics i plans, tot en pedra i alguns de petxina o d'os). La professora Olària troba paral·lels d'aquests materials amb els apareguts a coves d'enterrament col·lectiu que van des del sud de França (cova del Trou-de-Viviès) fins a les terres alacantines (Villena, Oriola, Pradell, Ulldemolins, Albocàsser, Castellnovo, Càlig, Vila-real, Rocafort, Albaida...).

Podem dir, doncs, que la cova de l'Oret forma part d'uns corrents culturals estesos arreu de les terres orientals mediterrànies de la península, a mitjan tercer mil·lenni abans de la nostra era, i que connecta amb el món megalític pirinenc al nord i amb les cultures megalítiques del sud-est i d'Andalusia de Los Millares, encara que hi va haver unes transformacions regionals, ja que a les terres del País Valencià els enterraments col·lectius no es fan en grans monuments construïts en pedra, sinó que es practiquen en coves i esclerxes naturals. Tanmateix, els rituals no serien els mateixos exactament, sinó transformats en funció de les diferents gents i cultures de les nostres contrades. Nogensmenys, es poden trobar uns paral·lelismes, encara que un poc afeblits per les transformacions culturals i rituals dels mateixos grups socials del nostre país, especialment a les comarques de Castelló, més influïda pel món prehistòric de les terres de ponent (Baix Aragó) i les septentrionals (Catalunya).

Pel que fa a la cronologia, sembla ser que la mateixa perduració i extensió geogràfica ens fa pensar en una existència allargada que començaria a mitjan mil·lenni tercer i que molt probablement perviuria fins al primer terç del segon mil·lenni, ja que entre les troballes de la cova de Cantallops d'Ares del Maestrat, datades pel sistema radioactiu del carboni 14 en el 1880* = -70 abans de Crist, en els seus nivells més antics van aparèixer puntes de fletxa romboidals molt semblants a les de la cova de l'Oret. Eixos nivells es troben coberts pels estrats de l'anomenat Bronze Valencià, etapa cultural que s'inicià cap al 1700/1600 abans de l'era actual.

Les troballes metàl·liques de l'Oret haurien de correspondre a un moment situat entre el 1900 i el 1800 aC, encara que molt possiblement altres materials puguen correspondre a una fase més antiga, al voltant com hem dit del 2500 aC.

Per tant, la cova va tindre un llarg d'ocupacions, enterraments i assentaments domèstics que es varen perllongar quasi uns 800 anys, però, malauradament, les destrosses sofrides per la cavitat a mans de persones incontrolades han malmés els coneixements que n'hauriem pogut tindre si, al contrari, haguera estat respectat. L'Arqueologia és com un llibre: si se li arranquen les pàgines no es pot llegir i comprendre. Valga aquesta reflexió per a tindre més cura i respecte a un patrimoni arqueològic i històric que ha de ser de tots i per a tots.

Com a comentari final, i a tall d'annex, donem els resultats de l'anàlisi metal·logràfic realitzat pel Laboratori de Microscopia Electrònica de la Universitat d'Alacant de les dues peces del jaciment.

Dextraleta: coure=97,47%, arseni=0,42%, níquel=2,10%

Gúbia: coure=98,45%, arseni=0,54%, níquel=1,31%.

a 19:42

Etiquetes de comentaris: arqueologia, Carne Olària, Esilda, Francesc Gusi, Prehistòria, Serra d'Espada

Cap comentari:

Publica un comentari a l'entrada

Moltes gràcies pel teu comentari. Entre tots i totes hem de treballar per fer un territori millor.

 Comenta com a: Ximo (Google)
 Envia'm una notificació